

Till:
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Sveriges Tidskrifters remissvar över delbetänkandet, SOU 2026:35, “En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier” (S2026/01273)

Sveriges Tidskrifter

Sveriges Tidskrifter är landets största branschorganisation inom medieområdet och representerar cirka 330 tryckta och digitala konsument-, fack-, organisations- och kulturtidskrifter. Tidskriftsbranschen omsätter årligen omkring 6 miljarder kronor, varav Sveriges Tidskrifters medlemmar står för cirka två tredjedelar. Gemensamt för organisationens medlemstitlar är att de har utgivningsbevis och verkar inom ett fördjupande ämnesområde. De följer också publicitetsreglerna för press, radio och tv.

Beredningen

Sveriges Tidskrifter har inte fått delbetänkandet på remiss, men vill trots det lämna synpunkter på förslaget, inte minst eftersom utredningen innehåller vissa bedömningar kopplade till frågan om grundlagsskydd för redaktionella mediers innehåll på sociala medier.

Sveriges Tidskrifter noterar att det pågår ett arbete på EU-nivå inom samma område och att EU-kommissionen i september presenterade ett förslag till “förordning om digitala miljöer som är ansvarsfulla och kan ställas till svars” (EU Kids Act). Sveriges Tidskrifter noterar vidare att utredningens förslag har stora likheter med den föreslagna EU-förordningen, inte minst eftersom bägge förslagen innebär en åldersgräns på 15 år för att få tillgång till sociala medier i inloggat läge. Samtidigt skiljer sig förslagen åt bland annat när det gäller definitionen av sociala medier och vilka onlineplattformar som omfattas. Sveriges Tidskrifter förutsätter att regeringen inväntar eventuell EU-rättslig lagstiftning på området, men vill samtidigt understryka att de problem kopplade till den grundlagsskyddade tryck- och yttrandefriheten som Sveriges Tidskrifter lyfter fram inom ramen för detta remissvar riskerar att uppstå även i förhållande till EU Kids Act.

Sammanfattning

Sveriges Tidskrifter har tagit del av förslagen i SOU 2026:35. I utredningen föreslås en ny lag som innehåller en åldersgräns för tillgång till sociala medier. Åldersgränsen är formulerad som att ett barn inte före det år barnet fyller 15 år får ha tillgång i inloggat läge till onlineplattformar som gör det möjligt för slutanvändare att

1. upptäcka, ansluta sig till och kommunicera med varandra, och
2. med allmänheten dela och upptäcka innehåll.

I förslaget ligger också att lagen förses med vissa undantag.

I utredningen görs en bedömning av huruvida massmediers avskilda ytor på sociala medier omfattas av grundlagsskydd. Tidigare utredningar har överlämnat frågan till rättstillämpningen, men utredningens bedömning är att utvecklingen på området tyder på att "det är svårt att säkerställa ett grundlagsskydd för innehållet på en avskild yta på ett socialt medium". Sveriges Tidskrifter delar inte utredningens slutsats i denna del, utan menar att utvecklingen snarare talar för att lagstiftaren inte på det sätt som utredningen föreslår bör förutsätta att mediers avskilda ytor på sociala medier inte omfattas av grundlagsskydd.

I utredningen behandlas frågan om huruvida en åldersgräns för sociala medier kommer i konflikt med bestämmelserna om hindrande åtgärder i tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Förbudet innebär att det inte är tillåtet för en myndighet eller ett annat allmänt organ att på grund av innehållet förbjuda eller hindra framställning, offentliggörande eller spridning bland allmänheten av ett program eller en teknisk upptagning, om åtgärden inte har stöd i YGL (YGL, 1 kap. 11 §). Enligt utredningen kommer förslaget om åldersgräns för sociala medier inte i konflikt med förbudet. Sveriges Tidskrifter delar inte den bedömningen, utan anser tvärtom att förslaget om åldersgräns kan komma i konflikt med förbudet mot hindrande åtgärder.

Yttrandefriheten och informationsfriheten

Utredningen innehåller en grundlig genomgång av förslagets påverkan på yttrande- och informationsfriheten, vilket är positivt. I utredningen görs bedömningen att en åldersgräns för tillgång till sociala medier inte kommer i konflikt med yttrandefrihetsgrundlagens regler. Sveriges Tidskrifter delar inte den bedömningen.

Utredningen bedömer inledningsvis huruvida massmediers avskilda ytor på sociala medier omfattas av grundlagsskydd. Tidigare utredningar har överlämnat frågan till rättstillämpningen. Mediegrundlagskommittén uttalade 2016 att det inte var uteslutet att massmediers avskilda ytor på sociala medier skulle kunna omfattas av grundlagsskydd. En grundförutsättning för grundlagsskydd, förutom att innehållet är avskilt, är att innehållet endast kan ändras av den som driver verksamheten. Här har användarvillkoren för plattformen ansetts kunna ge viss vägledning. I den nu aktuella utredningen görs en övergripande genomgång av utvecklingen på området det senaste decenniet sedan Mediegrundlagskommitténs betänkande. Utredningens slutsats är att utvecklingen torde "innebära att det är svårt att säkerställa ett grundlagsskydd för innehållet på en avskild yta på ett socialt medium".¹ Sveriges Tidskrifter delar inte utredningens slutsats i denna del. Tvärtom talar den snabba tekniska utvecklingen för att lagstiftaren inte på det sätt som utredningen föreslår bör förutsätta att mediers avskilda ytor på sociala medier inte omfattas av grundlagsskydd. Nya sociala medier tillkommer hela tiden. Inte minst AI-

¹ Se SOU 2026:35, En åldersgräns för barn tillgång till sociala medier, sid 154 f.

utvecklingen gör det lätt att med små medel utveckla nya tjänster. Det kan därför inte uteslutas att sociala medier, nu eller i framtiden, bedöms leva upp till lagens krav både avseende "avskildhet" och möjligheten för annan än den som driver verksamheten att ändra innehållet.

Den andra frågan som bedöms i utredningen kopplad till grundlagsskyddet handlar om förbudet mot hindrande åtgärder. Förbudet mot hindrande åtgärder återfinns i såväl TF som YGL. Förbudet innebär att det inte är tillåtet för en myndighet eller ett annat allmänt organ att på grund av innehållet förbjuda eller hindra framställning, offentliggörande eller spridning bland allmänheten av ett program eller en teknisk upptagning, om åtgärden inte har stöd i YGL (YGL, 1 kap. 11 §). Enligt utredningen kommer förslaget om åldersgräns för sociala medier inte i konflikt med bestämmelsen om hindrande åtgärder eftersom det enligt utredningen framstår som "långsökt att betrakta en åldersgräns som en åtgärd som samhället vidtar på grund av innehållet på just dessa avskilda ytor".² Enligt Sveriges Tidskrifter får dock bestämmelsen om hindrande åtgärder anses vara en princip som ska genomsyra allt innehåll som omfattas av grundlagsskydd. I detta fall är det uppenbart att den nya lagens ändamål är att skydda barn mot visst skadligt innehåll som de riskerar att exponeras för när de använder sociala medier i inloggat läge. I utredningen nämns särskilt "våldsamt och pornografiskt innehåll, innehåll som förmedlar osunda kroppsideal samt innehåll med våldsbejakande och antidemokratiska budskap".³

I TF och YGL finns det en delegationsbestämmelse för att hindra spridning av skadligt innehåll till barn. Bestämmelsen som infördes i tryckfrihetsförordningen 1950, i samband med ändringarna efter andra världskriget, stadgade att "utan hinder av denna förordning gälle om spridning bland barn och ungdom av tryckt skrift, som genom sitt innehåll kan verka förråande eller eljest medföra allvarlig fara för de ungas sedliga fostran, vad i lag är stadgat". Bestämmelsen har senare moderniserats språkligt och återfinns idag i TF, 6 kap. 2 §, 2 p. och YGL, 3 kap. 12 §, 3 p. I YGL är den formulerad på följande sätt:

"Bestämmelserna i denna grundlag hindrar inte att det i lag meddelas föreskrifter om straff och särskild rättsverkan för den som (...)

3. bland barn och ungdomar sprider tekniska upptagningar som genom sitt innehåll kan verka förråande eller medföra annan allvarlig fara för de unga."

Mot bakgrund av att lagstiftaren tidigare ansett att det krävs en delegationsbestämmelse för att möjliggöra spridningsförbud till barn och unga anser Sveriges Tidskrifter i motsats till utredningen att förslaget om åldersgräns kan komma i konflikt med förbudet mot hindrande åtgärder.

Sveriges Tidskrifter är medlem i Utgivarna, som är en intresseorganisation för publicister. Sveriges Tidskrifter ansluter sig till de synpunkter som framförs i Utgivarnas remissvar.

Kerstin Neld
Vd

Tove Carlén
Jurist

² Se a.a. sid 155.

³ Se a.a. sid 173.